

**Je november tukaj že,
k tlom se spuščajo megle.**

(Vir: <http://med.over.net/forum5/viewtopic.php?f=151&t=6695062>)

November sploh ni bil vreden svojega imena. (Pre)visoke temperature so budile speče popke, v nas pa željo po oddihu, a prav v tem mesecu so se ređovalnice začele polniti s posledicami (ne)dela. Želimo, da bi le-te bile čim boljše, a skladne z vloženim trudom.

1. november - dan spomina na mrtve (vsi sveti)

V davnini je bil ves čas okoli zimskega sončnega obrata čas mrtvih; njihove duše naj bi se v dolgih nočeh vračale na svet. Člani moških družb so jih našemljeni posebljali. Krščanstvo je spremenilo pogansko animistično gledanje, tako da je rajne prikazovalo kot »duše v vicah«, ki se morajo očistiti grehov, preden smejo v nebesa. Za to naj bi jim bila potrebna molitev živih. Domači so najemali tudi druge, da so molili za njihove rajne, predvsem so to naročali revežem in otrokom; ti so svoj čas hodili od hiše do hiše in ljudje so jih obdarjali z obrednim pecivom (prešce, vahtiči, krželji, mižnjeki). To se je dogajalo predvsem 2. novembra (krščanski dan vernih duš), pa tudi že dan prej (praznik vseh svetnikov). Obredno pecivo je skoraj gotovo ostanek iz predkrščanstva. Neznani poganski praznik mrtvih se je v krščanstvu razdelil še na dva krščanska godova: na god sv. Mihaela (29. september), ko na Koroškem delijo obredno pecivo, in na god sv. Martina (11. november), ko po jesenski pojedini pustijo na mizi ostanke za verne duše.

6. november - Mednarodni dan preprečevanja izkoriščanja okolja v času vojne in oboroženega konflikta

Generalna skupščina je leta 2001 razglasila 6. november za mednarodni dan preprečevanja izkoriščanja okolja v času vojne in oboroženega konflikta. Škoda, ki jo v okolju povzročijo oboroženi spopadi, pusti dolgoročne negativne posledice na ekosistemih in naravnih virih. Ker negativnih posledic ni mogoče zaustaviti na državnih mejah, generalna skupščina poudarja potrebo po skupnem delovanju za zaščito skupnega okolja.

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
November, 2016*

14. november - Svetovni dan sladkorne bolezni

20. decembra 2006 je Generalna skupščina 14. november določila za svetovni dan sladkorne bolezni. Ta dan je drugače Mednarodna diabetična federacija spoštovala že od leta 1991. Generalna skupščina države članice poziva naj razvijejo čim bolj učinkovite nacionalne programe za preprečitev in zdravljenje sladkorne bolezni.

16. november – Mednarodni dan strpnosti

Generalna skupščina je leta 1996 pozvala države članice, naj 16. november spoštujejo kot mednarodni dan strpnosti. Mednarodno leto strpnosti, ki ga je OZN na poziv UNESCO-a praznovala leta 1995, je navdihnil Generalno skupščino, da se je odločila mednarodni dan strpnosti spoštovati vsako leto.

Tretja nedelja v novembru – Svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč

26. oktobra leta 2005 je Generalna skupščina pozvala države članice in mednarodno skupnost, da vsako leto tretjo nedeljo v novembru praznujejo kot svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč, in s tem počastijo spomin nanje ter izkažejo solidarnost z njihovimi družinami.

20. november – Dan industrializacije Afrike

V okviru drugega industrijskorazvojnega desetletja za Afriko je Generalna skupščina 22. decembra 1989 20. november določila za dan industrializacije Afrike. S tem dejanjem je hotela spodbuditi mednarodno skupnost k industrializaciji Afrike.

20. november – Svetovni dan otroka

Leta 1954 je Generalna skupščina predlagala, da države ustanovijo univerzalni dan otroka, ki bi ga praznovali vsako leto, in z njim pozivali k blaginji za otroke vsega sveta. 20. november zaznamuje dan, na katerega je leta 1959 Generalna skupščina sprejela Deklaracijo o otrokovih pravicah in leta 1989 tudi Konvencijo otrokovih pravicah.

21. november – Svetovni dan televizije

Leta 1996 je Generalna skupščina 21. november določila za svetovni dan televizije. Prav na ta dan je OZN leta 1996 gostila prvi forum televizijskih hiš. OZN je hotel s tem dnem spodbuditi države članice k prizadevanju za globalno izmenjavo televizijskih oddaj s tematiko, kot so mir, varnost, gospodarski in družbeni razvoj.

23. november - dan Rudolfa Maistra

Na ta dan je Rudolf Maister leta 1918 s svojo vojsko razorožil nemško varnostno stražo in jo razpusil, s tem dogodkom pa je k Sloveniji priključil večji del slovenskega narodnostnega in govornega območja Štajerske in Koroške. Kot državni praznik se v Sloveniji praznuje od leta 2005. Rudolf Maister se je rodil 29. marca 1874 v Kamniku. Bil je general, politični aktivist, pesnik, slikar, bibliofil. Svoja najpomembnejša dejanja je opravil v času razpada avstro-ogrskega cesarstva. V letih

1918-1919 je namreč s svojo novoustanovljeno slovensko vojsko preprečil, da bi Maribor in štajersko Podravje priključili nemški Avstriji. Novembra in decembra 1918 so Maister in njegovi soborci zasedli narodnostno mejno območje na Štajerskem.

25. november – Mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami

17. decembra leta 1999 je Generalna skupščina določila 25. november za mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami. OZN je pozvala vlade, mednarodne organizacije in nevladne organizacije, naj na ta dan organizirajo različne aktivnosti, ki bi pripomogle k povečanju splošnega zavedanja o problemu nasilja nad ženskami. Na ta dan so leta 1962 na ukaz dominikanskega vodja Rafaela Trujillo brutalno napadli in ubili tri sestre Mirabal, ki so bile politične aktivistke v Dominikanski Republiki.

29. november – Mednarodni dan solidarnosti s Palestinci

Leta 1947 je 29. novembra Generalna skupščina sprejela resolucijo 181 o razdelitvi Palestine in ustanovitvi izraelske države. V spomin na ta dan se 29. novembra vsako leto praznuje mednarodni dan solidarnosti s Palestinci.

(Vir: https://sl.wikipedia.org/wiki/Dr%C5%BEavni_prazniki_v_Sloveniji; <http://www.unaslovenia.org/book/export/html/430>)

TEKMOVANJA

ANGLEŠČINA

17.11. so se na šolskem tekmovanju iz znanja v angleškem jeziku potili devetošolci. Od 10-ih tekmovalcev jih je šest zbralo dovolj točk za osvojitve bronastega priznanja (Kaja Lešnik, Zala Bedjanič, Vanessa Medved, Eva Ježovnik, Eneja Lina Berglez in Brina Unuk), na regijsko raven, ki bo 18. 1. 2017, pa so se uvrstile prve štiri.

SLADKORNA BOLEZEN

Nina Kobalej je na državnem tekmovanju iz znanja o sladkorni bolezni, ki je potekalo 19. 11. 2016 v Lendavi, dosegla srebrno priznanje. Iskrene čestitke.

BOBER

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
November, 2016*

Bober je mednarodno tekmovanje iz računalniškega razmišljanja, namenjeno osnovnošolcem od tretjega razreda naprej in srednješolcem. Tekmovanje izvira iz Litve (prvič je potekalo leta 2004), od koder prihaja njegova mati, prof. Valentina Dagiene. Njegov namen je povečati zanimanje učencev za računalništvo. Pokazati jim želimo, da računalnik ni le orodje za komuniciranje, brskanje po spletu, urejanje besedil ter poslušanje glasbe in gledanje filmov. Računalnik je neizčrpen vir zanimivih logičnih problemov, zaradi katerih računalnikarju ni nikoli dolgčas.

Na tekmovanju tekmovalci spoznajo posamezno področje na zabaven in poučen način. Tekmovalna vprašanja se navezujejo na algoritmično razmišljanje, logično sklepanje in razvoj spretnosti za reševanje problemov. Udeleženci spoznajo, da je razmišljanje in ustvarjalno reševanje problemov zanimivo in zabavno. (Vir: <http://tekmovanja.acm.si/bober/o-bobru>)

Letos je šolsko tekmovanje Bober potekalo od 7. do 11. novembra. Tekmovali so učenci od 2. do 9. razreda. Učenci od drugega do petega razreda so naloge reševali na papirju, medtem ko so ostali učenci naloge reševali preko računalnika. V skupini od drugega do petega razreda je tekmovalo 135 tekmovalcev, ki so skupaj prejeli 33 bronastih priznanj. Skupina od šestega do devetega razreda je tekmovala s 77 tekmovalci in dobila 8 bronastih priznanj. Na državno tekmovanje, ki bo 14. 1. 2017 v Mariboru, se je uvrstil učenec Nik Zemljič.

28. REGIJSKO TEKMOVANJE »MLADINA IN GORE«

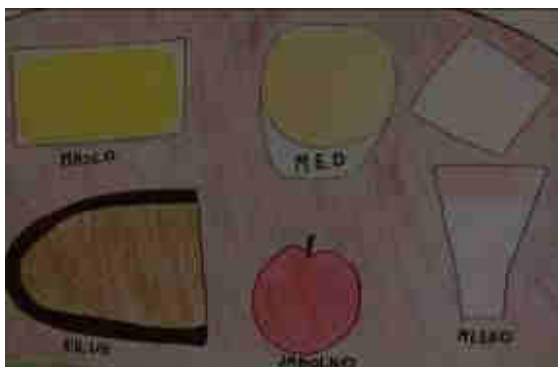
12. 11. 2016 je na OŠ Griže potekalo regijsko tekmovanje Mladina in gore, kjer so se učenci naše šole, Brina Osonkar, Tomaž Klauž, Martin Burulič in Katarina Klauž, uvrstili na odlično 3. mesto. S tem so si zagotovili udeležbo na državnem tekmovanju, ki bo potekalo meseca januarja v Idriji. V sklopu tekmovanja so se preizkusili tudi v plezanju, poslušanju potopisnih predavanj in iger "bansi". Po znanje so v mesecu oktobru odšli tudi na dvodnevne priprave na Pohorje, se učili na šoli, sedaj bodo pred finalom vse le še dobro utrdili. Pri vsem so jim bili v veliko pomoč vodniki PD Fram.

DNEVI DEJAVNOSTI

NARAVOSLOVNI DAN – TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK, 18. 11.

Vseslovenski projekt Tradicionalni slovenski zajtrk izvajamo z namenom, da bi izboljšali zavedanje o namenu in razlogih za lokalno samooskrbo, domačo pridelavo in predelavo ter v okviru sistema javnega naročanja spodbudili aktivnosti zagotavljanja hrane, pridelane v lokalnem okolju. Javnosti predstavljamo pomen kmetijstva in čebelarstva ter spodbujamo k pravilni in zdravi prehrani. Ozaveščamo o pomenu živilsko-predelovalne industrije. Posebno pozornost pa namenjamo pomenu gibanja in ohranjanja čistega okolja. Projekt podpira tudi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Lokalna trajnostna oskrba s hrano predstavlja lokalno pridelavo, predelavo in distribucijo trajnostno proizvedene hrane, ki je fizično in cenovno dostopna lokalnemu prebivalstvu in porabljena na lokalnih trgih – "od njive do krožnika v lokalnem okolju". Smiselno je torej vzpodbujati lokalno okolje, da se samooskrbuje, in s tem poveča kvaliteto življenja vseh vključenih v ta proces. S stališča trajnosti je smiselno vzpodbujati integriran in ekološki načina pridelave zelenjave in uvajanje teh pridelkov / izdelkov v naš vsakdan. (Vir: <http://tradicionalni-zajtrk.si>; http://tradicionalni-zajtrk.si/jemo_lokalno_in_ponudniki/160/lokalno_trajnostna_oskrba_in_kratke_verige/)

Učenci so ta dan uživali le slovensko hrano, pridelano v naši okolici, in sicer domači kruh, ki se peče v Rančah nad Framom iz slovenske moke – Boštjan Lešnik, domače mleko iz Orehove vasi – Peter Hecl, med iz Rač – čebelarstvo Hergan, maslo od Ljubljanskih mlekarn, ki ga izdelujejo iz slovenskega mleka, ter jabolka iz Frama

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
November, 2016*

- kmetija Greif. Poleg omenjenih so degustirali še dobrote s turistične kmetije Pri Baronu, Mozaika dobrot iz Frama in medenih izdelkov Marka Cesarja. K lažji prebavi pa so pripomogle gibalne urice v telovadnici.

TEHNIŠKI DAN – PRIPRAVA NA PREDBOŽIČNI BAZAR, 21. 11. 2016

Tehniški dan je tudi letos minil v rezanju, lepljenju, zabijanju, privijanju, valjanju, pečenju, sestavljanju in še kak glagol za aktivnost učencev bi se našel. A najbolj pomembno je, da smo se vsi skupaj zabavali in ustvarili domiselne, estetske izdelke.

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
November, 2016*

SPREMLJEVALNE DEJAVNOSTI

BOŽIČNI BAZAR, 25. 11. 2016

Tudi letošnji bazar je bil odlično obiskan. Otroci so izdelali lična in uporabna darilca za vsak okus, predvsem pa primerna za vsak žep. Hvala vsem obiskovalcem, ki ste nagradili trud učencev in učiteljev.

OBLIKOVALNI KROŽEK

Naši najmlajši so ponovno ustvarjali velike izdelke.

POPESTRIMO ŠOLO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

V okviru projekta Popestrimo šolo, ki se je pričel v mesecu novembru, smo ustvarili že nekaj lepih izdelkov in počeli zabavne stvari. Pod spretnimi prsti učencev so nastale novoletne voščilnice, raznobarvne zapestnice, ki krasijo zapestja številnih učencev, naredili smo »zaveso« iz jesenskih listov, izdelali mandale iz materiala, ki smo ga našli v gozdu. Igrali smo se različne socialne igre (petje, ples, Kdo sem?), s prvošolci smo brali pravljice na prostem in poiskali drevo (ga poimenovali Krištof), ki ga bomo

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
November, 2016*

obiskovali in opazovali, kako se spreminja skozi letne čase. Z dobrim timskim duhom smo sestavljali piramide. V gozdu smo plezali po naravni steni, spoznavali in razvrščali drevesne vrste ter ugotavljali, kateri plodovi spadajo k posameznemu drevesu.

Uspešno smo izvedli tudi prvo sobotno delavnico. V meglenem jutru smo se igrali športne igre na šolskem igrišču. Izdelali smo si peresnice iz plastenk ter novoletne voščilnice. Najbolj zanimivi so bili eksperimenti. Naredili smo vulkan in ga okrasili z dinozavri, duhci so poleteli in ugotavljali, ali se imata olje in voda rada.

Tudi v prihodnje bomo delali zanimive reči, kot so izdelovanje novoletnih okraskov iz gline, izdelali bomo bobne, odšli na planinski pohod in drsanje, iz volne bomo izdelovali gozdne vile.

KNJIŽNI KOTIČEK

ZA STARŠE, UČITELJE IN VZGOJITELJE

Pauline Restoux: Življenje z drugačnim otrokom

Če želimo razumeti starše drugačnega otroka in jim pomagati, nas mora zanimati, kaj doživljajo, hkrati pa se moramo znebiti svojih predsodkov in pomagati s konkretnimi dejanji. Le tako bomo lahko s skupnimi močmi ustvarili razmere za dostojno življenje otroka. Kaj je invalidnost? Kako se odzvati in kaj reči, ko izvemo za novico o bolezni? Kje najti informacije? Kako razbremeniti starše in jim pomagati, da se izkopljejo iz osame? Prizadetost ali huda bolezen pretrese vso družino, pa tudi njeno neposredno okolico, včasih tako zelo, da se vezi, ki so bile prej videti trdne, pretrgajo. Knjiga želi drugačnemu otroku in njegovim staršem pomagati, da najdejo ustrezno mesto med nami. Odgovarja na vprašanja, ki si jih staršem ne upamo postaviti, in ponuja praktične nasvete o tem, kako olajšati njihovo vsakdanje življenje.

(Vir: http://www.didakta.si/revija/zivljenje_z_drugacnim_otrokom.html)

ZA CICIBANE

Armin Beuscher: Čez veliko reko

»Na to pot moram sam,« je rekel zajec. »Ne morem te vzeti s seboj.« Slovo rakuna razžalosti. Čuti pa, da se s smrtjo vse ne konča. In ko se o tem pogovarja s prijatelji, oživijo spomini, jih potolažijo in jim vrnejo pogum.

(Vir: http://www.bukla.si/?action=books&book_id=7823)

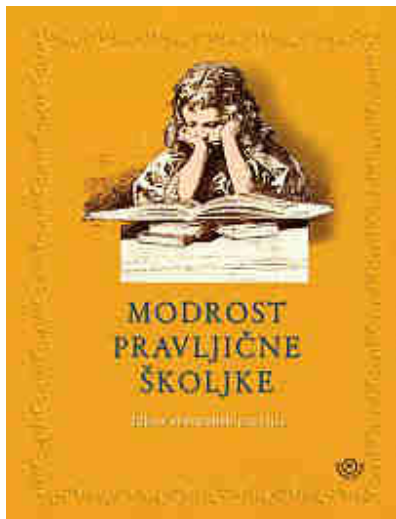

ZA PIONIRJE

Modrost pravljичne školjke

V pravljicah se skrivajo modrosti starodavnih ljudstev, naši predniki so pripovedovali zgodbe in nauke o življenju in ohranjali pravljico izročilo. V knjigi *Modrost pravljične školjke* je objavljenih 23 ljudskih pravljic iz različnih koncev sveta, kar se zrcali tudi v opisu pokrajin, življenjskih razmer literarnih likov, njihovega načina življenja in preživetja. Pravljice govorijo o svetu, kakršen bi moral biti: poštenost, strpnost, prijaznost in pridnost so pravzaprav temeljne lastnosti, ki bi jih morali imeti ljudje, da bi bilo naše življenje kakovostnejše.

(Vir: http://www.sanje.si/vrecka_shrani.php?niceid=modrost-pravljicne-skoljke-izbor-svetovnih-pravljic-mladinska-knjiga/)

ZA MLADINO

Oliver Pötzsch: Rabljeva hči

Nemški avtor je potomec Kuislov, ki so bili med 16. in 19. stoletjem najbolj znana »dinastija rabljev« na Bavarskem. Njegove korenine so bile torej povod za tematiko prvenca, ki nas postavi v leto 1624, v čas rabljev in čarovnic. V mestu Schongau iz reke potegnejo umirajočega dečka. Na rami ima narisano znamenje, zato meščani, prestrašeni in prepričani, da gre za čarovništvo, obsodijo babico Martho Stechlin. Rabelj Jakob Kuisl je prepričan o njeni nedolžnosti, zato s pomočjo mladega medikusa in hčerke Magdalene išče pravega zločinca. Martha pa je vse bliže grmadi ... Napet zgodovinski roman, ki se bere kot kriminalka.

(Vir: http://www.bukla.si/?action=books&book_id=4035)

AKTUALNO

OD LITIJE DO ČATEŽA

Znamenito delo Frana Levstika Popotovanje od Litije do Čateža je izhajalo v prvem zvezku Slovenskega Glasnika 1858 od januarja do maja. Pisal ga je sproti od številke do številke. Tako se od km do km pomika tudi množica pohodnikov, ki se iz leta v leto udeležujejo tega znamenitega pohoda. Kot učiteljica slovenščine sem se ga že vrsto let želela udeležiti tudi jaz. Letos 12. 11. je bil že 30. pohod. Ponosna in srečna sem, da sem se ga udeležila in prehodila 22 km poti. Pot je označena s smeški in zadnji te najbolj razveseli. Učenci v šoli ob taki številki niso zadovoljni, meni pa so se ob pogledu nanjo zasvetile oči, saj je to pomenilo, da je do cilja le še 1 km.

Izdaja OŠ Fram, Turnerjeva ulica 120, Fram

Urednice: Valentina Gselman, Simona Napast, Jelka Bojc

Zbral in uredil: uredniški odbor

Prispevke so pripravili: JELKA BOJC, JOŽICA RAVŠ, VINKO FINGUŠT, JASNA BELAS, MATEJA CERJAN, TADEJ STERNAD, NATALIJA FERK